

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za čertert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za čertert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani, 18. mal. travna. 1884.

List 16.

Alleluja!

Alleluja je hebrejska beseda, *) ki pomeni: Hvalite Boga! Šesteri psalmi 112—117, ki prav posebno obsegajo hvalo Božjo, so se pri judih imenovali „velika Alleluja,“ in peli so jih posebno o velikih praznikih. Ako so peli pa le posamezne oddelke, je bila to „mala Alleluja.“

Alleluja je hvala Božja naj višega navdušenja. Kako častitljiv, če tudi prav kratek, je 116. psalm iz velike Alleluje, ki se glasi:

Alleluja!

1. Hvalite Gospoda vsi narodi, hvalite ga vse ljudstva.
2. Ker mogočno je njegovo usmiljenje nad nami, in resnica Gospodova ostane vekomaj.

Ali zloženo v pesniške verstice tudi po našem:

1. Hvalite Gospoda vsi živi narodi,
Hvalite ga ljudstva na zemlji povsodi!
2. Ker vsmiljenje Božje se nikdar ne gane;
Resnica Gospodova večno ostane.

Alleluja!

Vsi ti psalmi imajo napis „Alleluja.“ Beseda Alleluja ima toliko lepoto, čast, veljavo in moč, da se niso derznili v druge jezike je pretolmačiti, temuč ostala je

*) Prav po orientalskem se piše „Hallelujah,“ toda začetni in končni h se saj v arabščini — tako lahko izrekuje, da ga le vajeno uho razloči. Nekako podobna temu je izreka čerke h v slovenščini v besedi „hočem“ (ktero pa terličarji slovenščine izgovarjajo prav z bätom kakor hhočem, akoravno se h po duhu našega govora skoro nič ne sliši, izgovarja se besedica kakor 'očem, kar je sploh znano (Prim. tudi Metelko „Lehrgeb. der Slov. Spr.“) Enako marsikteri terpinčijo to besedico, kar njeno rabo tiče, in govore n. pr.: Sedaj hhočem učiti se, potem hhočem iti v šolo itd.; tedaj čisto po germanški šegi, namesto: Sedaj se bodem učil, potem pojdem v šolo. Pa vernimo se še malo k besedi „Alleluja.“ „Hallelujah“ se pravi: Hvalite Boga — „Hallelu Jah.“ Sedanji Arabec bi kje rekel po svojem: „Hallelu-Lah,“ piše pa tudi hebrejsko „Halleluja.“ „Halla“ je po čerkah nekako podobno našemu „hvala, hvaliti, z v novo podvejenim l om (forma II), tedaj „hallal“ pomeni prav močno veseliti se, tudi naravnost: Boga hvaliti.“ (Gl. Oberleitner Chrestom. 358.)

v vsih jezikih izvirna hebrejska. Vsi narodi, vsi jeziki se strinjajo v častitljivem klicu: „Alleluja!“ Tako že na zemlji vsi narodi z enim glasom Boga hvalijo in molijo, kakor se bo kdaj godilo v nebesih.

Čez vse ginljivo in pretresljivo pa je petje Alleluje o vstajenji Gospodovem, o velikonočnem času. Kdo je tako terdega serca, da bi ga ne ginilo, kadar mašnik pri vstajenji Kristusovem trikrat — z vedno višjim glasom — Alleluja zapoje! Ali kdo ni globoko v serce razveseljen, ko mašnik ob koncu maše zapoje:

Ite missa est, Alleluja, Alleluja! Faka mogočno nam ta glas pojasnuje zmago Zveličarjevo čez greh, smert in pekel! Vse spominja na večno čeno „glorijo,“ v katero se je Kristus vzdignil in katero je tudi nam pridobil.

Kaj je to, če morebiti celo velikonočni čas ostaneš merzel, pobit in otožen? Je mar to znamnje, da še nisi velikonočne spovedi in sv. Obhajila opravil? Pojdi, namesti, kar se pogreša, in tudi ti boš vesel Allelujo pél.

Velikonočni čas, bi djal, je predokus nebeškega veselja. Deviški prerok in Jezusov ljubljenc popisuje neko nebeško prikazen in pravi: „Potem sem slišal od veliko množic v nebesih, ki so rekale: Alleluja! Gospod gospoduje, naš Bog, Vsemogočni. Veselimo in radujmo se in dajajmo mu čast; ker ženitvanje Jagnjetovo je prišlo . . .“ (Skriv. razod. 19, 1. 6. 7.) V 149. psalmu pravi sveti pesnik:

Alleluja!

Exultabunt sancti in gloria;
Laetabuntur in cubilibus suis;
Exaltationes Dei in gatture eorum.

Svéti bodo v časti prepevali,
V stanovanjih svojih se rad'vali,
S petjem v ustih Boga preslavljali.

Cerkev v enem svojih predglasij pa častitljivo prepeva:

In velamento clamabant Sancti tui, Domine:
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

V semanjicah častno odeti.
O Bog, pojó ti tvoji Sveti:
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Prečastitljivi glas Alleluja prejenja v postnem času pri sv. maši in v cerkvenih molitvah, glasi se pa prav

posebno pogosto od vélike sobote do sobote po Binkoštih, ker ta tako imenovani véliki osminski teden (osem tednov) je skozi in skozi velik čas veselja. Zato je tudi posebna primérna cerkvena zapoved, da že v postnem času pokore ali saj potlej še v velikonočni dobi vsak vérník se očisti svojih zadolženj, se zedini v Sv. Obhajilu z božjem Jagujetom ter tako v milosti božji zamore zadovoljen in vesel Allelujo peti. Skušnja učí, kako véliki grešniki niso veseli v sercu in ne srečni; pri enem ginljivih cerkvenih obhodov sem vidil nekega tatú, kateri je sredi med odkrito množico prederzno pokrit stal, ter divje z ledenim srcem zijal, kaj da se godí. Toraj je čista resnica :

Alleluja lepo se glasi,
Kadar v tvojem sercu greha ni.

K sklepu bodi priložena še prečastitljiva cerkvena predglasnica velikonočnega časa, v pesniški méri postavljena. Glasí se :

Raduj se, Kraljica nebeška premila !
Alleluja !
Kater'ga nositi si vredna Ti bila,
Alleluja !
Kot rekel bil sam je, ne bo ga truhnoba
Zadela, v resnici že vstal je iz groba.
Alleluja !
V. Veseli raduj se, Marija Devica.,
Alleluja !
O. Da vstal je od smerti, je sveta resnica.
Alleluja !

Molimo.

O Bog, ki si po vstajenji svojega Sina Gospoda našega Jezusa Kristusa svét razveselil; dodeli, prosimo, da po njegovi Materi Devici Mariji véčnega življenja veselje dosežemo. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Spovednica.

Jezus Odrešenik je dal apostelnom in njihovim naslednikom dvojno oblast: grehe odpuščati, grehe zadrževati. S tem jih je postavil sodnike, ter je tako nanje prenesel stalno sodniško oblast. Kraj ali naprava v cerkvi, kjer se spolnuje ta sodniška oblast, se imenuje „spovednica.“ Res, ona je sodišče božjega usmiljenja vsakemu grešniku, ki se svojih grehov spové, jih spozná, ter vredno obžaluje.

Spovednica (sedes confessionalis), kakor se danda-našnji v cerkvi rabi, je nekaka omarica, kamor se grehi spovedniku spovedujejo. Ima navadno tri večje lesene plati, katerih desna in leva imate linice z mrežicami. Na sredi so vrata za vhod na sedež spovednikov.

V cerkvi so razločevali že prav zgodaj tako imenovano očitno in skrivno spovedovanje, ali kakor bogoslovci pravijo „inter confessionem publicam et privatam (auricularem).“ Poslednja je bila vzrok, da so se po cerkvah postavljale in se postavljajo spovednice. — Že v katakombah, zlasti onih, ki se v teku lét niso spremenjevale, nahajamo v kapelah in moljnicah (oratoria) posebno odperte sedeže. Podobno so te spovednice našim katedrom, stojé pa navadno ne daleč od oltarja darilnika. Niso služile v podučevanje katehúmenov, ampak, edino le v deljenje zakramenta sv. pokore. Da so bili ti sedeži popolnoma odperti, se razlaga iz tega, ker so v starem času na spokornika pokladali roke, kader je bil odvezovan. Ta navada se je prideržala tudi pozneje le s tem razločkom, da je spovednik v basilikah sedel znotraj mrežic, spokornik pa klečal pred mrežicami.

Sprememba je nastala v 16. veku*). Od tega časa začeni so se postavljale po cerkvah spovednice. (Sinoda v Sebilji l. 1512 jih omenja izrekoma). Novejše prav lepe ter umetno izdelane spovednice imajo župne cerkve po Belgiškem. Tamkaj so po 20 čevljev visoke spovednice, ozaljšane z lepimi kipi, simboli, pomenljivimi podobami, itd. Tako se omenjajo zlasti tri lepe spovednice iz začetka preteklega stoletja. Vsaka njih ima šest angeljev in to po dva na vhodu v spovednico. Pervi tare z nogami kači glavo; drugi derži v roki rožni venec ter zre v britko martro; tretji derži roke na persih in skesan teptá krinko; četerti derži z eno roko lopato, peti ima na ramah biče, obraz pa mu močijo solze, od grozne žalosti ga polivajoče; šesti sklepa roke, ter veselega serca gleda v nebesa. Zadnji derži v roki nit, za katero je obešena riba, kakor bi se imela s tem zaznamenjati duša, rešena z zakramentom sv. pokore iz globine greha in hudobnosti. Podobe teh šestih angeljev toraj prav očitno kažejo opravičenje grešnikovo. Cerkev je gledé spovednic ukazala, da naj bodo na pripravnem mestu, vidne vernikom, od treh strani zaperte, previdene z mrežicami, spredej z nižimi vratcami za spovednika, zložne**). Razun tega želí cerkev, da bi bile spovednice olepšane s pomenljivimi (simboličnimi) prilikami. Take so: zgubljeni sin, skesani David, jokajoči Peter, žalujoča Magdalena. Te simbolične prilike imajo spominjati spokornika, naj tudi v pokori posnema one, ktere je prej posnemal v grehu. — O tej priložnosti pripominjamo le memogrede, da bi se tudi pri nas po Slovenskem malo bolj pazilo na spovednice, zlasti po cerkvah, ktere se prenavljajo. Da so spovednice tudi pri nas semtertje nepriročne, nam bo poterdil marsikter dušni pastir; in vendar je spovednica prva za altarjem. K temu še nektore opombe.

Naj starejši spovednice so imele razun sedeža le prav nizko naslonišo zadej za spovednika, skoraj nič naslonila pa ne za roke, in spokornik je na prostem klečal pred spovednikom. V Egiptu in po jutrovem se še zdaj spovedujejo velikrat bolj očitno in priprosto; spovednik se vsede kje v zakristiji na stol in možak (ženska ne) zraven njega na tla poklekne. Spokorniki niso tako plahi, kakor po naših krajih, da bi se bali očitno pričó družih ljudí spovedovati se. Tako sem vidil v Aleksandriji. V Nazaretu je pater sédel ob kraju oltarja v cerkvi na stol, spokornik pa pokleknil k njemu, brez ozira na to, če mu kdo v obličje gleda. V Rimu sem vidil v mašno obleko že napravljenega mašnika, ki se je na strani drugemu spovedal, predno je šel k oltarju.

V Rimu v treh glavnih bazilikah (v Lateranu, pri sv. Petru in pri Mariji Snežnici) je še zdaj blizo oltarja taki sedež, na kterega se kardinal véliki penitencijar vsede, zlasti v velikem tednu, in tako spoveduje, kakor sem omenil.

Bolj pripravne spovedne sedeže v prid spovednika in spovedovanca so jeli delati v 13. stoletji; imeli so pri tem ozir posebno na spokornike, da se jim potrebna spovedna dolžnost zljajša, kolikor je mogoče.

Spovednica mora vselej tako narejena biti, da je omreženo okonce ali linica med spovedencem in spovednikom. Tudi je pomniti, da razun bolezní se ženske ne smejo doma v privatnih stanovanjih spovedovati,

*) V neki starinski kapeli v Reznju je še danes slika, ktera nam kaže podobo stare spovednice. Spovednik sedi na bolj majhni klopici, deržeč pred licem robec, pred njim na deščici kleči skesani grešnik s sklenjenimi rokami.

***) Kaznovati bi se imele take cerkve, ki terpe neukretne preozke spovednice, ki spovednika mučijo same po sebi. Ali nima dosti muke na pljučih, v glavi, na duhu, ki mu jo spovedovanje prizadeva, zlasti kader terpi več ur zaporedoma?

ampak le v cerkvi pri spovednici. Več družih ostrih cerkvenih naredb o tej reči ne gre tu sem.

Bogomorna sednica.

(Po K. L. — P. Hrisogon. M.)

(Dalje.)

Prestopimo k pričam. Sv. pismo nam pripoveduje, da veliki duhoven in z njim ves zbor so iskali krivega pričevanja zoper Jezusa, pa da se jim ni posrečilo najti ga, dasiravno je vstalo veliko krivih prič zoper Gospoda (Mk. 14. 55. Mt. 26. 59—60). Ker se je Kristus na priče skliceval, niso mogli brez taistega obsojevati ga, da ne bi jih zaslišali. Kaj stori zbor? Poslov in hlapcev razpošilja krivih prič iskat; in naslednjič jih res najdejo nekaj, ki zatožbo poterjujejo. Neslišana hudobnost in krivičnost! Tako ravnanje obsega nadaljne tri krivice: a) opusté preiskovati, kakošne so priče, in so li njih besede resnične ali ne? 7. krivica; b) prelomijo postavo, ki oostro zapoveduje od prič tirjati prisego, da čisto resnico govoré, česar pa pri teh niso storili: 8. krivica; c) sodniki sami si oskerbé krivih pričal: 9. krivica, in tako sami padejo pod kaznen, ki jo hočejo zatožencu nakloniti. Zbor, ki bi imel čuti nad pravico, sam kroji strašno krivico nedolžnemu: zbor se je spremenil v jamo razbojnikov, v berlog zverí kervoločnih.

Pri evangelistih Marku in Mateju beremo, da se je našlo mnogo krivih prič, ki so tako nesramno lagale, da jih tudi krivični sodniki sami niso mogli potrebovati, vse preveč so si zopergovorile. Slednjič se dvigneta dva pričujoča, ki pričata, da Kristus je tempelj skrunil, pa tudi ta dva se nista strinjala. Nastop teh prič: 10. krivica, ker ju zbor ni zaslišal — vsacega posebej, kakor ukazuje postava, ampak oba skupaj, da sta se lahko dogovorila. — Izreki teh prič so bili krivi, ker niso tako povedale, kakor je govoril Gospod. Izreke prič so bile krive, ker ste prič besedam Odrašenikovim podtikali drugačen pomen: Eden je rekel: Poderl bom ta-le z roko delani tempelj, in s tem je dolžil Jezusa, da je napadel vero in narodno svetišče; eden pa: Morem ta tempelj razrušiti, in s tem je krivicil Jezusa bahavosti in ošabnosti. Ker se prič niste vjemali, morali bi bili toženca oprostiti po jasnih določbah postave; in ker se zbor za postavo ni zmenil, je storil: 11. krivico. — Dasitudi ste si prič nasprotovale v izrekbah. Kajfa vendar ni izpustil zatoženca: še naprej ga je prašal, da bi Gospoda v zadrego spravil, ter da bi ga v besedi vjel: „Nič ne odgovoriš na to, kar ti prič očitata?“ Molčal je Gospod, nič ni odgovoril Kajfu in z njim sporazumljenim sodnikom (Mk. 14. 61). Zveličarjevi stvari ni bilo treba družega zagovora. Da so bile Odrašenikove besede o tempeljnu umevati v skrivnem (mističnem) in simboličnem (pomenljivem) pomenu, to je bilo jasno vsem. Gospod ni odgovoril Kajfu, ker mu je dal razumeti, da dobro pozná njegov hudobni namen, čemu da ga preprašuje. Molčanje samo je bilo silno zgovorno, kakor je bil že David napovedal (37. 13—14). Veličanstveno in mirno molčanje Bog-Sinovo na obdolžbe je zbudilo celo pri Pilatu častitljivo stermenje; toda v judovskih sercih sovraštva odervenelih, je zbudilo le razdraženje in besnost. Da se Kajfa izkoplje iz zadrege, v katero ga je spravilo Gospodovo molčanje, popusti zatožbo in priče, ter naravnost praša Jezusa o bitju njegovem, zarotivši ga, naj jim pové, če je on Kristus, Sin Božji (Mt. 27. 63). Kaj? ti, predsednik sodišču in tožnik, ti ne veš, kdo je toženec? Kako in čemu ga imaš pa vjetega? čemu si ga dal privleči pred sodnji zbor? Kajfa, sodnik, predsednik sodišču, opravljajoč službo tožnika in pričevavca, stori: 12. krivico; kajti prepoveduje postava, da ena ter ista oseba verši dvojno

nalogo, ali strinja dvojni nasprotni si službi. — Pa to še ni vse. Komu gre prisega? Ne tožencu, ampak tožnikom in pričam! Kajfa pa je Kristusa prisilil priseči: 13. krivica. Verhu tega je postava judovska prepovedovala, toženega človeka spravljati v tako stanje, da bi moral ali po krivem priseči, ali pa tožiti samega sebe. Sicer pa je bilo zarotenje velikega duhovna le Kristusu nastavljena past (dvopast). Kakorkoli naj je Gospod odgovoril, na vsaki način je bil odgovor zanj smertonosen. Ako je rekel: da, je bil obsojen kot bogokletnik; ako bi bil rekel: ne, bi bil obsojen kot lažnik. Večna resnica v sebi pa je odgovorila: Jaz sem, ti si rekel;* in ta resnični edini odgovor je bil podlaga na kateri ga je zbor v smert obsodil. Na ta odgovor Jezusov, s katerim je povedal, da je Bog, obljubljeni Mesija, Sin Božji, Odrašenik in prihodnji Sodnik, je raztergal velikoduhovsko obleko hinavec Kajfa, češ, da pokaže svojo veliko prestrašenost in stermenje, rekoč: Boga je klel! To je: 14. krivica, kajti postava prepoveduje sodniku toženca obsodljivo bosti in napadati; in postava prepoveduje veleduhovnu iz kterega koli vzroka, bodi si iz jeze ali bolečine, obleko si pritergovati.

Ker je Kajfa zaklical, da je zatoženec Boga preklinjal, in s tem odgovor toženčev kot hudodelstvo označil, še preden ga je natanko preiskaval, kakor je bil dolžan, storil je: 15. krivico. — Ker je izrek Odrašenikov sodil za hudodelstvo, je vplival na mišljenje in sojenje zborovo, je sodbi svojih sodrugov „prejudicial“, jo prihitoval: 16. krivica. — Nato je dostavil: Kaj potrebujemo prič (Mt. 16. 65)? Prederzne se terditi, da že izhajajo brez prič, brez prič, ktere je postava tirjala in zapovedovala, in katerim so se morala staviti določena vprašanja: 17. krivica. — Pristranski predsednik se dalje pregreši, ker je očitno in burno zahteval glas vsakega svojih tovarišev, rekoč: Kaj se vam zdi (Mt. 24. 66)? ter jih tako silil pristati na njegovo že izrečeno mnenje, in vendar je postava zahtevala, da naj vsaki ud sodišča oddaja glas posebej, mirno, po vesti: 18. krivica. To prašanje je grenka zasramba pravice in toženca, ker je on, naj veljavnejši zborničar, veliki duhoven, očitno se grozil nad bogokletjem, češ da! Na to vprašanje Kajfovo so odgovorili vsi enoglasno: Smerti je vreden (Mt. 26 66)! — Toda ta obsodba je bila nična zavoljo daljnih treh bistvenih pregrešljejev: a) ker se niso postavno postvetovali o izreku: 19. krivica; — b) da se je obsodba sklenila še tisti dan, dan zatožbe, ne pa še le drugi dan: 20. krivica; — c) da se ni spolnoval postavni predpis, po katerem sta imela dva pismarja, tajnika, pobirati glasove, in da se glasovi niso posamezno oddajali: 21. krivica.

Tako se je izšla seja te noči, katero je bil že David preroški opisal (21. 2; 118. 69. 78. 95). Ne manj ko 21krat je bila pravica in postava prelomljena in pogazena le v tej seji. In vendar so vsi molčali, vsi brez izjeme, vsi so poterjevali to hudodelsko kopičenje krivic. Ne eden ni vstal, da bi bil ugovorjal. Znamenje veličanske spridenosti sodnjih mož v zboru. Nobeden ni poskušal le eno samo besedo spregovoriti v prid nedolžno zatiranega. Nikodema pa Jožefa Ar. ni bilo zraven. Gotovo bi ne bila pripuščala tolikih krivic, gotovo bi bila branila svojega ljubljeneza Gospoda. Sv. evangelij nam naravnost pripoveduje, da Jožef Ar. ni nič kriv te zarote (L. 23. 50. 51); ni dvomiti, da taisto veljá tudi o Nikodemu.

Po seji, kakor je znano, je bil Gospod hlapcem in biričem prepuščen. Ti so vso noč najgerje z njim počenjali. Sv. pismo sporočuje, da so mu v obraz pljuvali in tolkli, da so mu oči zavezovali in ga semtertje

*) Ta hebraizem pomeni: Res je, Sin Božji sem.

sovali, norčevali se iz njega, ter ga zasramovali, kakorkoli so znali. Z eno besedo, nadejali so mu vso sramoto. Gnjusnega, tacega divjega počenjanja ni dopuščala nobena postava, zlasti ne nad hudodelcem k smerti obsojenim. Takemu je šlo varstvo postave že zato, ker je bil k smerti obsojen, in to varstvo je vžival dokler ni bil usmerten. Krivičnost in brezdušnost Kajfova pa je bila tem večja, ker se je to godilo v njegovi hiši, od njegovih hlapcev in rabeljnov, in pa da so tako dolgo trapili Njega, ktereга je malo prej ljudstvo jeruzalemsko v sijajnem slavu spremljalo v mesto.

To noč Kajfa in tovariši pač niso mogli biti kaj pokojni. Seja ponoči je bila tako očitno in občutno zoperpostavna, da bi se bilo ljudstvo spuntalo, ako bi bilo to izvedelo. Zatoraj so dejali: Le po tihem! Preden so se razšli, so se zborničarji pomenili, da drugi dan na vse zgodaj se bodo zopet zbrali, in obsodbo hitro poterdili. Res se zbero, ko se nekoliko dan zazná, ter odobrijo smertno obsodbo. Pomniti je, čemu so to storili; zato, da so kratkournno ljudstvo slepili. Pa tudi v tem je bila 22. krivica, kajti shajali so se o „zaznanju dneva“ (L. 20. 60). Postava pa je prepovedovala sejo pričenjati pred jutranjo daritvijo. Priprave za to darovanje so se delale vselej pri „zaznanju dneva.“ — Dalje so storili: 23. krivico, ker so se zbirali na veliki praznik, velikonočni dan, o katerem so bili naj ojstrejše prepovedani vsi sodnijski opravki.

Ko je bil Jezus spet pred zbor pripeljan, so mu spet stavili prašanje, če je on Kristus Mesija. Vidi se, da zjutraj opuščajo sodniki, česar so se po nekoliko še deržali prešnji večer. Zdaj se ne menijo za priče, in ne prizadevajo si iz njegovega nauka splesti hudodelstvo. Sami vidijo, da se ne dá, pa se ne dá. Priče si nasprotujejo, nam pa je vsem dobro znan; čemu bi se izpostavljali brezkoristnemu roganju? Hočejo pa nekaj drugega; zahtevajo namreč od Gospoda, naj se iznovič spozna Kristusa, Boga Sina; to spoznanje jim bo dosti. Hudobneži vedoči, da toženc ni zmožen lagati, krivo terditi zoper Boga in zoper sebe, in da bo spet odgovoril, kakor mu postavijo spet taisto prašanje: hrepene ga obsoditi po lastnih besedah njegovih. Jezus ponovi svojo izrekbo, ter jim da razumeti, da so mu le predbro znane njihove nakane; zato jim pravi: Če vam povem, mi ne verjamete, kaj še, da bi me izpustili. Ker pa vendar le vanj tišče, jim božanstveno odverne: Sami pravite; sem tudi. (L. 22. 67—70.) Sedaj se ponavlja vrišč in hrup prešnjega večera. Vsi kričé, da ne potrebujejo daljnega pričevanja, ker so sami iz njegovih ust slišali bogokletstvo; vsi enokrično poterdijo smertno obsodbo. — Ta po aklamaciji storjena obsodba je: 24. krivica v tej bogomorni pravdi, ker je postava ojstro prepovedovala tako splošno glasovanje. — Tej krivici je sledila: 25. krivica, ker so popolnoma opustili preiskovati Jezusov odgovor. — Ker so pa z obsodbo tako hiteli, ker je niso odložili do prihodnje sobote, kakor storiti so bili zavezani po postavnih predpisih, so naredili: 26. pogrešaj. — Zbor je obravnaval in izrekel smertno obsodbo zoper Jezusa ne na dvoru, „gazit“ imenovanem, ampak na drugem kraju, kar je bila očitna in huda: 27. krivica.

(Konec prib.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zavetiše za keršenice brez službe.) Marsiktero dekle je zarad domačih razmér prisiljeno ločiti se od ljubih staršev, od bratov in sester, ali sploh od svojih, in službe si iskati pri dobrih ljudéh, da take imajo hruo, obleko, stanovanje in si tudi še kaj penezov prihranijo za bolezen, starost, ali če imajo kedaj stan spremeniti. Mnogo jih pride iz tega namena tudi v

našo belo Ljubljano celo iz daljnih krajev, ki se torej ne vedó kam obrniti in v svoji nevednosti lahko naleté nevarnost, ki jim še v poznih letih po ušesih brenčé. Kako potrebno bi bilo za take dekličé zavetiše, v katerem bi varno bivali nekoliko časa in si v tem iskali službe. Kolikokrat se zopet primeri, da mora ona, ki je že v službi, iz raznih vzrokov službo zapustiti ali zavolj telesne bolezni, ali zavolj dušne nevarnosti, ali zavolj odpovedi od strani gospodinje, in nima kam iti, da bi se pozdravila ali druge službe počakala. Kolika dobrota bi bilo tudi za take keršenice zavetiše, v katerem bi ne imele samo prebivanja do nove službe, temuč bi se tudi v tem času vadile raznih hišnih in ročnih dé! Tem željam so vstregle usmiljene sestre sv. Vincencija Pavljana in so napravile tako zavetiše za keršenice brez službe v Dobravčevi hiši št. 18. v Kravji dolini v Ljubljani, kjer bodo dekleta brez službe dobivale stanovanje in hrano, pa tudi podučevanje in vajo v raznih ženskih hišnih in ročnih delih, in podučevanje in spodbadanje k lepemu, pridnemu in vestnemu življenju, in vse to za 10 kr. na dan. Pripravljenih je 6 postelj za zdrave in 2 za bolne keršenice. V to zavetiše se tedaj praviloma sprejemajo dekleta, ki bi rade služile, pa so tudi zdrave in si prizadevajo za čedno in ponižno obnašanje.

V tem zavetišu se pa tudi gospodinje lahko oglašujejo in poprašujejo po pripravniških služabnicah, in sicer vsak dan od devetih do dvanajstih dopoldne.

Da bikako ubožno dekle tudi brez plačila moglo sprejeto biti v to zavetiše, bi bilo pač dobro, da bi se znana dobrotljivost Ljubljančanov in sploh Kranjcev tudi sem ter tje te koristne ali še celo potrebne naprave spominjala.

Dubica bos. 8 marca. Poslani novac: za 76 sv. maš = 45 gld. 60 kr. pa še 1 gld. za misijo sem gotovo prejel. Bog plati! — Pirhov Vam iz siromašne Bosne ne morem poslati, jih menda sam ne bom imel nič, kako jih bom toraj delil? Pa k onemu zgledu, kako pošteno je skerbel turčin za katoliško služkinjo, da ne bi se v njegovi kuči spridila, evo vam drugi zgled, kako pošteno je skerbel zopet gospodar turčin za katoliškega slugana o smerti njegovi. Služil je katoliški Bosanac od otročjih lét do smerti v kuči turški tukaj v Dubici. Oboli ta slugan, turčin ga dá prenesti iz svoje kuče u katoliško kučo, kjer je obljubil vse stroške zanj poplačati, kar je tudi storil. Ko se je zboljšalo bolniku, poverne se zopet k turku; ali v kratkem ponovi se bolezen in turčin kmalo spozná, da se mu sluga ne ozdravi, temuč mora kmalo umreti. Sporoči mi o hudi bolezni svojega Antona po neki katoliški ženi; ker pa sem bil naročil, da naj se bolnik v mojo hišo pripelje, sem ga čakal doma; ali čez nekaj časa na večer že pride sam aga (turški višji, poveljnik) k meni, ter mi začne pripovedovati, kako hudo mu je obolel sluga, da gotovo umre, ali on želí, naj se vsak derži in umre po svojem zakonu (veri*). Bil je pa zaderžek, da se tisti večer bolnik ni mogel k meni pripeljati; toraj sem šel jaz ga previditi v turško kučo, kjer je bolnik ležal v dobri sobi z divani (lepe nizke klopi, veči del z drago robo obšite) ob steni, ali turčina vendar ni bilo viditi nikjer in tudi kake druge turške duše ne. Ko sem opravil, kar je bilo treba, zopet sem se povernil domú in drugo jutro so pripeljali bolnika k meni, kjer je tudi res kmalo umrl; Gospodar njegov dal je še za rakev (trugo) potrebnih desk, ktere je prijatelj pokojnega k meni prinesel pa iz njih trugo naredil, ker je tesar.

*) Prav, ako bi bila vsaka vera dobra; ker pa je le ena dobra, je želeti, da vsak v pravi veri umerje, in upajmo, da tudi ta pošteni turk do tega pride. Molimo zanj. Vr.

S tim izgledom ravno ne terdim, da bi vsak turški aga ali beg (gospod) tako pošteno ravnal s svojimi služabniki o smertni uri, ker se po vsakdanji skušnji nahaja še mnogo katoličanov, kateri ne storé toliko za svojo služinčad (služabništvo), kolikor je storil pohvaljeni aga mohamedan, ki je želel, naj vsak umre po svojem zakonu.

Bog Vam in vsim dobrotnikom podeli polno dušnega veselja o veseli in radostni velikonoči! *V. Lah.*

Iz Amerike, 25 sušca. Dva meseca sta pretekla, odkar Vam nisem pisal, pa ne zamerite mi; v prihodnje hočem bolj marljiv biti.

16. t. m. pokopali smo čast. g. Jurij-a Scherer-ja, iz reda sv. Benedikta. Častiti ranjki rojen je bil 13. prosenca l. 1823 v Albaching-u na Bavarskem, od koder je, po dokončanih klasičnih študijah, l. 1854 prišel v Ameriko; 26. mal. serp. l. 1857 naredil je slovesno obljubo ter bil 24. kimovca l. 1859 mašnik posvečen. — Kot mašnik misijonaril je po južni Minnesoti, bil je marljiv duhoven, skerben dušni pastir in izversten pridigar. Lotila se ga je sušica ter ga je mnogim v zgubo spravila pod zemljo, kajti tukaj veljá pregovor Kristusov, ki pravi: „Žotev je sicer velika, a delavcev je malo.“ Umerl je v Št. Klavdiju pri preč. g. Severinu Grosu; navadno pa pride vsak benediktin ob času bolezni v samostan, kamor se prištevá. Pravili so nam omenjeni g. že takrat, ko smo jih memogrede obiskali, to je bilo vseh vernih duš dan lanskega leta, da imajo nekega bolnega benediktinca, ki želí, da bi pri njih umerl. Rakev benediktinska je lesena, štirivoglata in s črnim lakom prevlečena, a prav lično izdelana; ima štiri roče in osem nóg, katere so iz kovine in posrebrene; na krovu ji je precej velika steklena plošča vdelana, katera se z enako veliko leséno pokrije. Pripeljali so toraj truplo ranjcega na sanéh v našo cerkev, in tudi pogrebci, katerih ni bilo malo, so se pripeljali, kajti od Št. Klavdija do nas je 12 angleških milj ali dobre 4 ure; toraj je v tako velikem snegu, kakoršnega smo tiste dni imeli, pray težko tako daleč peš hoditi. Med potjo ustavili so v Št. Jožef-u ter so nesli rakev v cerkev, kamor so prišle sestre benediktinke in drugi ljudje ranjcega še enkrat obiskat in zanj moliti. Ravno tako je bilo truplo ranjcega v naši cerkvi pri velikih vratih na pogled postavljeno, potem je bilo preneseno v presbiterij pred sv. Rešnje Telo, kjer so naš opat preč. g. Aleš Edelbrock (z mitro) bilje opravili in v jedernatem govoru ob kratkem narisali življenje in delovanje ranjcega č. o. Jurija. Na to je na koru samostanska godba zaigrala žalostnico, potem so vzdignili bratje merliča ter ga nesli na voz in tako se je začel pogreb pomikati proti pokopališču. Naj prvo so šli trije dijaki s križem, za temi vsi drugi dijaki, sevéda odkriti, nato polovica bratov, potem bogoslovci, pevci in duhovni; precejšna množica ljudí je pa sklepala pogréb. Vmes razlegal se je „Miserere,“ velikan v zvoniku se je pa vsako minuto dvakrat žalostno oglasil. Pokopaval je pa čast. g. prior. Pokopališče benediktinsko je ne daleč od samostana na vzvišenem kraju. Tu počiva od l. 1860 že 18 benediktincev in 7 lajkov. R. I. P.

Vreme imamo sedaj jako prijazno, zima in mraz nam dajeta slovo, sneg kopní prav hitro in menim, da ga v malo dneh ne bomo več gledali; na jezero nihče več ne gre, kajti pričakujemo, da ga bomo kmalu v njegoví pravi lepoti zagledali. —

Zdravi smo, hvala Bogu, vsi, kakor tudi zadovoljni in veseli. Posebno radi prebiramo „Zg. Danico,“ katero nam pošiljati blagovolite. Priserčna hvala!

V današnjem pismu pošiljam Vam fotografijo našega samostana. V čolničku na jezeru sedí naš gosp.

subprior; kaj pomeni hišica ob jezeru povedal bom prihodnjič. Serčen pozdrav od tukajšnjih Slovencev Vam in vsim drugim rojakom! *Fr. Ks. B.*

Iz Amerike, 27. sušca. (*Janez staršem.*) Predragi starši! Tu Vam pošljem drugo fotografijo Indijancev, ker vem, da se gotovo zanimáte za take ljudí.*) Ta podoba Vam predstavlja 17 odrašenih in dva otroka, ti mislim, Vam bodo bolj dopadali, ker so še v svoji prvotni obleki praznično oblečeni. Pred kakimi osmimi leti bili so še ti vsi pogani in luč sv. vere jim je prižgal čast. g. Tomazin, tudi eden izmed kranjskih misijonarjev, ki je pretečeno leto, ko so bili Rev. g. Buh na Kranjskem, jih nadomestoval na njih fari. Da divjake spreobračati ni lahka reč, to so skusili tudi g. Tomazin. Ko so jih bili že kerstili in popolnoma v red spravili, jeli so jih zasramovati njih sobrati, da so prelomili očetovsko postavo in se znejeverili svojim bogovom. To jih je začelo silno peči in sklenili so, g. Tomazina na vsak način umoriti in sicer visečega na drevesu sežgati. Ali Bog je čul nad svojim služabnikom in ga obvaroval gotove smerti. Ko se je tri dni in tri noči potikal po gozdih in goščavah, je dospel v zavetje. In pozneje, ko so Indijanci spoznali krivico, odpustili so mu nezasluzeno kazen, in zdaj so prav dobri in vneti kristjani. Kako je ravnati s podobo da Vam lepa ostane, povedal sem Vam v zadnjem pismu. Posebne novice ni nobene. le to je dobro, da imamo tako lepo vreme. sneg, ki smo ga imeli 3 čevlje na debelo, skopnil je že do malega, solnce je že začelo gorko sijati in naznanjati bližnjo spomlad.

Negaunee (škofija Marquette, v sev. Ameriki). Milgsp. škof Ign. Mrak pišejo 18. sušca t. l.: Odkar sem se škofiji odpovedal, sem pri škofu Vertinu in pomagam tu pa tam, ker je pomanjkanje duhovnov. To zimo sem bil tukaj v Negaunee-i, 12 milj proti večeru od Marquette (škofovega sedeža), v železniških krajih. Bolan je duhoven tega kraja, in bival je po zimi na južnem kraju... Zdrav sem in še precej terden, kolikor se da pri moji starosti.

Tukaj smo imeli prav hudo zimo. Od začetka grudna do sušca je bil z malo izjemami termometer Fahrenheitov pod ničlo. Tukaj vse živí le od rudokopstva in železništva. Trije sem prihajajo in na vse strani razvažajo železno rudo.

Tukaj so tudi redovnice, ki prav veliko dobrega storé. Imenujejo se Sestre sv. Jožefa in imajo šolo v Marquetteu; 14 družih ima tudi ubožnico v Marquetteu. Marijino družbo in roženkransko bratovščino med drugim lepo vravnava. Otroci grejo vsak mesec k sv. Obhajilu. Pozdrav vsim, ki se me spominjajo.

Ignac Mrak,
Ep. Antinoensis.**)

Odločba.

Da me veselje svetno mine,
Še sanjala jaz nisem speča;
Da bom čutila bolečine,
Mi je tajila svetna sreča.

In zdaj, kakó mi serce prazno,
Mi prazna je poprejšnja sreča!
Prevdarjam, iščem čine pazno, —
Osupnjenost je zmiraj večá.

*) To so prečudno nacifrani in naškompani obrazi in životi. *Vr.*

***) Antinoe ali Antinopolis je starodavni škofovski sedež v Egiptu. *Vr.*

Al iščem dalje naj norosti
Svetá; še pijem strup požrešno?
Spoznám, veselje je v mladosti
Le péna, — čestokrat pregrešno.

O svét, kako ti zapeljuješ,
Moríš prederzno kinč mladosti;
Prevzeto srečo obljubuješ;
A v serce vlivaš le britkosti. —

Naj zaničljivo se obernem
Od tebe, svét, me serce sili;
Da z „vešami“ se ne zagernem
V prepad plamena prenemili.

Mi duša bolna je skeleča,
Je rana, serce goljufano;
Priteci, solzica leskeča,
Dobodi srečo mi iskano!

Je deklica to zgovorila,
Prot nebu tiho zašepče,
In preden glas je izustila;
V očesu solza zaleskeče.

„Zveličar moj!“ . . Na tla se zgrudi,
Tolažbe ni zamán iskala:
Zdaj s serca vse posvetno studi,
Je Križanemu serce dala.

In tista njej neznana sila
Ko plamen zdaj se vroč je vnela,
V ljubezni prvi je skenila:
„Le tebi, Jezus, bom živila!“

S. M. Bonavent.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Dedni cesarjevič Rudolf in dedna princesinja Štefanija sta se pretekli ponedeljek po noči podala na popotvanje v Carigrad, kamor sta včeraj imela dospeti. Popotujeta preslavna popotnika z velikim spremstvom in povsod so se pripravljali ju prav slovesno sprejeti. V nedeljo bodeta pri véliki sv. maši avstrijskega poslanstva. V Carigradu se imata muditi osem dni. 29. t. m. se imata na Dunaj poverniti. Bog daj srečno popotvanje.

Rim. Sv. Jožefa praznik je bila tu grofinja Marija Montgelas, žena tajnika bavarskega poslanca, po kardinalu Chigi-u sprejeta v sveto katoliško Cerkev. Poprej je bila v gerško-rusovski cerkvi.

Rim. Listi so nekaj pisali, kakor da bi papež namerjal Rim zapustiti. „Osservatore Romano,“ ki je papežev napol vradni list, je nedavno pisal v tem pomenu, ako bode vlada nadaljevala tako ravnanje, kakor počenja zdaj zoper Propagando, se lahko zgodí, da papež stori, kakor je storila Propaganda, ki je svojo upravo (gospodarstvo) iz Rima v druge kraje preselila. Vsled tega so listi pisali tako, kakor bi papež že odhajal. „Osservatore“ pa je odgovoril, da o kakem odhajanju nikakor ni govorjenje, odhod ni zastavljen na papeža, ampak na laško vlado. Tisti dan, ko papežu ne bode več prenašati, bo po zgledu svojih prednikov svobodnega in bolj varnega pribežališa si poiskal, storil bode kakor so razni njegovi predniki v podobnih razmerah. Kamor koli se podá papež, bode vzel Cerkev seboj. Kraj, kjer se vséli, postane središe vesoljnega svetá. Priprosta vás, ktera bi papežu služila za pribežališe, dobí vesoljno znamenitost, v tem ko bi Rim z odhodom papeževim zgubil vso svojo velikost. „Osservatore“ potem našteva glavne pritežnosti papeštva zoper laško vlado in sklepa:

„Ako papež še v Rimu ostane, se to zgodí edino in samo, da bi se Rim in Italija, ktera serčno ljubi, obvarovala prav hude duhovne in časne škode, čimur sta izpostavljena, ako bi se več ne nahajala v blagovitem obseščiji sv. Stola. Papež, ako bi v pregnanstvu po svetu hodil, bi tudi naj neobčutljivi narode vnel k navdušenju in spodbudil k velikodušnim djanjem. Nesreča bi prišla čez tiste, ki so papežu vzrok, da bi v pregnanstvu po svetu hodil. Ravno zato papež ne prestopi praga Vatikanskega.

V Italiji je te dni umerl velik sovražnik sv. katoliške Cerkve in papeža, bivši minister Sella. Že od svoje mladosti ni hotel v cerkev hoditi, podpiral je vse sovražnike sv. vere, bil je celo njih načelnik. Nekateri listi pripovedujejo, da se je spravil s sv. katoliško Cerkvijo, da je namreč prejel ss. zakramente za umirajoče. Bolj verjetno pa je, kakor drugi pravijo, da je umerl brez ss. zakramentov. Mors peccatorum pessima (smert grešnikov je čez vse huda).

V zadevi Propagande piše „Vaterland,“ da se je laška vlada še pred kratkim hvalisala, kako dobro stojé njene denarne zadeve, da pa vlada sama je vse družih misel. Sama namreč je izrekla, da premoženja Propagande ne more več pogrešati, ktero ji je potrebno za tako imenovane „konvertivne namene“ ali za rabo pri tem opravilu, ko stanovitno premoženje v laški papir spreminja. Liberaluhi pa prav dobro vedó, zakaj da laške denarne zadeve v tistem trenutku hvalisajo, ko lačna laška blagajnica po Propagandinem premoženji svoje dolge roke steguje.

Iz Amerike naznanjajo, da na prigovarjanje ameriškanskih škofov je ameriškanski poslanec v Rimu dobil povelje iz Amerike, da naj se počene za ameriškansko kolegijo v Rimu, in da vsled tega je omenjena kolegija od prodaje izločena. „Univers“ nato vpraša, zakaj tudi druge vlade ne storé enako, da bi obvarovale premoženje svojih podložnih. — Tudi v Švici je neki veliko gibanje v ta namen, da se odverne nevarnost, ki žuga Propagandi.

Katoliški misijon na severu. Prečast. g. apostoljski prefekt B. Bernard na Norvegijo in Laponijo naznanja o ondotnih misijonih. Pisavec v vvodu omenja te posebnosti, kako da popotnik tri mesce lahko noč in dan pišma piše brez kake navadne luči, ker blagostno solnce sije tudi vso noč. Enako-čudno je po zimi, ko je skoz tri mesce pa neprenehljiva noč in mrak, razun da nezapopadljivo prečudno sijanje pisavcu za svetlo služi, kakor svoje dni Izraelcem svitli oblak v pušavi. Zarad tacih naravnih posebnosti tudi naj daljnišo severno Skandinavijo na tisuče tujcev slehernega naroda obiskuje in popisuje. Torej misijonar tudi popotne duhovne vabi, naj bi prihajali te prikazni vidit, véde širit si v zemljepisnih, zemljepisnih in naravoslovnih ozirih. Misijonar sam pa je imel daljniše popotvanje po teh deželah v misijonskih potrebah, zato tudi on poroča, kakošni napredki v oliki ter v verskem oziru se ondoč godijo.

Ravno kar, pravi, sem se vernil z apostoljskega popotvanja, ker sem obiskal skoro vse misijonske staje po Norveškem in Laponskem. Poroča o Kristijaniji, glavnem mestu té države. Mesto šteje 120.000 prebivavcev, ima katoliško cerkev sv. Olava. (Olaf, Olaus II, kralj Norveški, rojen l. 995, je veliko dobrega storil za keršanstvo pri svojih podložnih, in je od l. 1164 zavetnik, patron, na Norveškem. 29. mal. serp. l. 1030 je bil v vojski proti Danskemu kralju Kanut-u po izdajstvu v Drontheimu umorjen. Vstanovil je bil keršanstvo v Norvegiji Olav I, vladavši od l. 995—1000.)

Omenjena cerkev je prav lepa, v gotiškem zlogu in z visokim stolpom, ktera ima pozlačen verhunc s križem, in se daleč tje v Kristijanijo-Fiord (zaliv) leskeče. Ondi ima sedež misijonski predsednik Mr.

Andr. Boller iz Bavarskega. Tudi apost. prefekt sam Mr. B. Bernard ondi prebiva. Katoličani imajo več naprav za možko in žensko mladino, za bolnike, ki jih pobožne redovnice oskerbljujejo. Poročilo ni povedalo, koliko katoličanov ima mesto, to pač, da so se poslednje čase pomnoževali vsako leto za 30—40 oseb, največ spreobrnjenec.

V južnem kraju Norvegije je Frederikshald z 10.000 prebivavci, ki ima novo katoliško cerkev, posvečeno sv. apost. Petru, je pa le še do polovice dodelana. Katoliška občina se pomnoži za kacic 10 oseb na leto. Bergen, obmorsko mesto s kacifici 40.000 prebivavcev. Tudi tukaj je nova katoliška cerkev, zidana v rimskem zlogu, posvečena sv. ap. Pavlu. Katoliško občino je obiskovavec našel pomnoženo z 20 osebami.

Thronhjelm ali Drontheim z 22.000 prebivavcev, je nekdanje glavno mesto, in ondi se kralji kronajo. Ob katoliškem času je bil tukaj nadškofov sedež. Stara, slavna, pa zdaj razdjana in oskrunjena stolnica še stoji po nekoliko in jo zdaj skušajo popraviti in zopet povzdigniti. (Morebiti je to pomenljivo in pride zopet katolišk nadškof na svoje mesto, katolišk ker se katoliška vera zdaj po unih krajih zopet širi. Misijon ima ondi novo stujo, posvečeno presv. Jezusovemu Sercu. Spreobrnjenec je našel obiskovavec tukaj 10, katerih osem je birmal.)

Od misijonskega središa se je podal g. vizitator v daljne severne kraje, koder je po 3 mesce dolg dan in ravno tako dolga noč o drugem letnem času. Zima terpi 9—10 mescev. To je v mali Laponiji. Glavni kraj je Tromso s 6000 prebivavcev. Tukaj je bila že v 13. stoletji katoliška cerkev Marije Device. Sedanji misijon je l. 1859 vstanovil Mr. Andr. Boller in ima cerkev Marije Dev. brez madeža spočete, s katoliško šolo in drugimi napravami. Katoliška občina se je pomnožila za 30 oseb, katerih veliko je g. misijonar birmal.

Podobni, več ali manj novi misijoni so tudi po drugih krajih, v Altengerdu pod 70. stop. severne širjave; v Hammerfestu, pod 71. stop., Frederikstadu, kjer je sicer ves bolehn mladi duhoven čast. g. Edv. Kjelsberg zbral število spreobrnjenec, napravil šolo, duhovsko hišo in cerkvico.

Na svojem obiskovanji je apostolski prefekt povsod našel napredek in neko nagujenje in gibanje poverniti se k svoji materi Cerkvi, katero so bili njihovi očetje prisiljeni zapustili. Katoliški misijonarji so od ljudstva spoštovani in ljubljani. Ker zdaj državna vstava dovoljuje svobodo, so deželske gosposke zanesljive, naklonjene in nepristranske v nasprotnih raznoterih razmerah.

Dobrotniki teh misijonov so za svoje žive dni deležni svete maše, ki se opravi vsako soboto zanje, za umerle pa vsaki ponedeljek tudi ena sv. maša z mertvaškimi molitvami, in za tiste, ki napravijo kako zbirko, je sv. maša vsaki prvi petek v mescu. Darove za misijon v Laponiji sprejemajo škofije, in pošlje jih vsak lahko apostolski nuncijaturi na Dunaju, ali pa naravnost: An Se. Hochw. B. Bernard, apostolischen Praefektes, in Chistiania (S. Olafs Kirche) in Norwegen.

Španjski škofje, kakor se bere, bodo skupno protestirali zoper sklep laške vlade, ki hoče premoženje rimske Propagande razdegati, v truhljiv papir spremeniti. Protestirali naj bi ne le španjski, ampak vsi škofje na svetu, kakor že davno protestirajo vsi katoliški časniki.

Pa protestirati bi morale tudi vse — katoliške in druge vlade, ktere koli so nasprotne socializmu ter rudečkarskemu nauku o grabljenju tujega premoženja. Ako svet k takim krivicam molčí, se smé misliti, da se res bliža čas, o katerem se napoveduje: „Totus mundus vae clamabit.“

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostne priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dezele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v bratovsko molitev. — Soproga, ki že več let boleha in je vse poskusila, pa brez željenega vspeha, je prav serčno priporočena N. lj. G. presv. Serca in tudi pod naslovom Iurške Marije Dev., da bi na Njeno milostno priprošnjo od Božje dobrote zdravje dosegla, ako je Božja volja. — Vsi, ki še niso velikonočnega Obhajila vredno opravili, da bi to dolžnost spolnili. — Na nogi bolna priporočena N. lj. G. in sv. Jožefu za pomoč.

Koledar za prihodnji teden:

21. aprila. S. Anzelm. — 22. S. Kazimir. — 23. S. Adalbert (Vojteh). — 24. S. Juri. — 25. S. Marka ev. (Procesija k sv. Petru.) — 26. Marija Dev. dobrega svéta. — 27. Druga nedelja po vel. noči. S. Fidel Sigmurinški.

Majnik mesec je posebno posvečen češenju Marije Dev.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Presvitli cesar Frančišk Jožef so darovali 2000 gld. za novo cerkev presv. Jezusovega Serca.

Kako dober sad že zdaj rodi prelepa cerkev, se je pokazalo tudi o veliki noči. Vstajenje se je godilo véliko nedeljo ob 4 zjutraj tako ginljivo, da ga ljudje ne morejo prehaliti. Vodil je vstajenje preč. g. kanonik Andr. Zamejic. Ginljivo za občinstvo je bilo posebno tudi to, da so sirotinske dekllice pri procesiji na blazinicah nosile vse orodje Jezusovega terpljenja. — Veliki ponedeljek popoldne je bila v novi cerkvi močno ginljiva pridiga in ljudstva toliko, da mnogi niso mogli več v cerkev, ker bila je vsa natlačena. Po naši misli bode novo svetišče imelo dober vpliv v tistem kraju, koder se je navadno velike množice otrók sem ter tje potikovalo in dervilo, dostikrat v malo spodobnih igrah, in tudi odrašeni v tistem bolj opustotenem kraju bodo imeli priliko o raznih prilikah iti v cerkev, zlasti križev pot molit, ki bi sicer ne šli. Ako izmed otrók ali péstern ali kdor si bodi, boljših misel drugim reče: Veste kaj? zdaj pa pojdim v cerkev k sv. maši, k litanijam ali sicer malo molit; ni dvomiti, da bodo mnogi radi vbogali. In ker čast. patri radi in mnogo spovedujejo, kako lepo priliko bodo imeli delavci ondod po doveršenem dnevnem delu zvečer v cerkev stopiti in spoved opraviti. Naj svetejši Jezusovo Serce samo bo otroke in odrašene močno vabilo k sebi.

Nové Šmarnice, izvorno izdelane, so donatisnjene v katol. tiskarni. Spisal jih je čast. g. Sim. Gaberc, župnik Framski na Štajerskem. — Gotov in za natis pripravljen je pa tudi že za drugo leto šmarniških rokopis od drugega g. župnika.

† Salvator Gogala, klerik frančiškanskega reda v Gorici, je po dolgi mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 21. letu svoje starosti 11. aprila 1884 mirno v Gospodu zaspal. Pogreb je bil 13. aprila v Gorici. V Gospodu počivajočega klerika žalujoča rodovina priporoča pobožnemu spominu in molitvi duhovnikov in vernega ljudstva.

V samostanu č. oo. frančiškanov je 16. t. m. umrl čast. o. Ambrož J. Ivanec star 24 let, bogoslovec 3. leta v Gorici. Bil je na potu v Brežice, da bi se ondi zdravil, doletela pa ga je tukaj smert. R. I. P.

Vélíki teden so bili prelépi ljubljanski božji grobi po vsih cerkvah prav pridno obiskovani in opravila povsod zelo spodbudne. V stolnici, ko ni škofa, so se letos zlasti veliki četertek pogrešale častitljive opravila posvečevanja ss. olj (ktere so letos dobili iz Gorice) itd. Zato so pa milostni gospod stolni prošt Jožef Zupan vélíki in velikonočni teden vse opravila prav čversto in častitljivo zverševali. Gg. bogoslovcem gre posebna pohvala, da so s prelepim in točno zverševanim petjem vse ginljive opravila verlo povzdigovali. Omenjeno bodi, da zraven navadnih hvale vrednih gg. pridigarjev je s prav dobro vbranimi, po obsegu in obliki izvrstnimi postnimi pridigami v nemškem jeziku občinstvu prav vgodno vstrezal preč. g. kanonik in sem. vodja dr. Gogala; s slovenskimi pa neutrudni kurat na Gradu čast. g. Al. Puc. Občinstvu gre pohvala, da so bile cerkve pri pridigah, slovesnih ss. mašah in družih ss. opravljenih pridno obiskovane, ne le v stolnici, ampak tudi po družih cerkvah. Bog daj obilnega sadú!

Za ubožnice kaj. V Dubuque-u v Ameriki je umrl bogataš Fidel Fessler, ki je 40.000 dolarjev zapustil za ondotno katoliško ubožnico.

Koliko časa je sveti Pambo potreboval, da se je brati naučil. Sv. Pambo ni znal brati, dasiravno je bil svetnik. To je za naše pedagoge pač neverjetno, pa je gola resnica. Nekega dne je šel k nekemu, da bi se od njega en psalm navadil. Ta mu je povedal eno verstico 38. psalma: „Rekel sem, čuti hočem nad svojimi poti, da ne grešim s svojim jezikom.“ Pambo ni hotel več druge verstice slišati, temveč rekel je: moram se prej pervega popolnoma navaditi. Čez 6 mesecev ga je prašal učenik, kdaj bode vnovič prišel, da se druge verstice navadi! Pambo pa mu je odgovoril, da se še v prvi verstici ni prav izuril. Mnogo let pozneje ga je njegov prijatelj prašal: če se je že zdaj perve verstice navadil? Pambo mu reče: „V 19 celih letih sem se komaj toliko navadil, da ga en dan spolnujem.“ — Kdor to umeva, bode morebiti veliko manj grešil z jezikom.

Smešnica. Britje iz usmiljenja. Ubog kmetič, kakor piše „Eco,“ pride v mesto in stopi v neko imenitno brivarno ter poprosi, naj ga obrijejo „iz usmiljenja“ (brezplačno). Brivec je pri volji, pa zasoli mu jo na drugi način: pomaže ga malo po verhu z milnico, potem ga s staro vso škerbasto britvo začne dreti in mercvariti tako, da je kmetič od bolečin zvezde vidil. Po doveršenem delu, ko si kmetič z oškernevezanega obraza kri otira, se zasliši prav žalostno mačje mijavkanje v sosednji sobi. Brivec, ne vedoč, kaj mora to biti, reče: „Kdo si vé, kaj počenjajo s tem ubogim mucem?“ — Ne mara, ga kdo „iz usmiljenja“ brije, odverne kmetič, in jo zavije iz brivnice.

Prašanja in odgovori.

1. Kdaj je človek naj bolj razuzdan!
Odgovor: V telečjih letih.
2. Kdaj je človek naj bolj napihnjjen in ošaben?
Odgovor: V telečjih letih.
3. Kdaj je človek naj bolj neumen in telečji?
Odgovor: V telečjih letih.
4. Kdaj je človek naj bolj zagrizen in hudoben?
Odgovor: Po telečjih letih, ako je namreč poprej imel 1—3 omenjene gerče in bolezni, in da se do časa ni ozdravil.

5. Kdaj je človek naj večí norec?

Odgovor: Kadar ga še na stare dni pamet ni srečala.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji. Preč. g. J. Krese je postal župnik in dekan Kočevski, in preč. g. J. Razboršek dekan v Gradu. Prestavljeni so č. gg.: Podboj v Slavino; Novak v Mošnje; Koblar v Mengeš; dr. Dolenc v Staro Loko; Lotrič v Škocijan; Varl na Rako; Alijančič v Šmarijo; Laznik na Dobrovo; Janežič v Grad; Kalan v Predvor; Kotnik v Voglje za benef.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. kapl. Andr. Kulan 2 gld. — J. D. 40 kr. — Preč. g. dekan J. Kogej 1 gld. 77 kr.

Za cerkev v Bohinjski Bistrici: Iz Št. Ruperta po čast. g. župniku 8 gld. — Smlednik po čast. g. župniku 23 gld. — Stara Oselica po čast. g. župniku M. Gogalu 20 gld. — Neimenovan 1 gld. — Čast. g. A. Kalan 1 gld. — Iz Verha 1 gld.

Za sv. Očeta: Neimenovan po čast. P. J. 1 ces. cekin. — Smlednik po čast. g. župniku 23 gld. — S Homca po čast. g. župniku 4 gld. 40 kr. — Stara Oselica 10 gld. — Čast. g. A. Kalan 1 gld. — V Idriji nabranih 17 gld. 56 kr. — Z Verha 2 gld.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Z Jesenic po čast. g. župniku 3 gld. 30 kr. — Od sv. Trojice pri Mokronogu po čast. g. župniku 2 gld. 86 kr. — Iz Šorice po čast. g. župniku 2 gld. 50 kr. — Fara Dovje po čast. g. župniku 5 gld. — Neimenovan po čast. P. J. 10 velikih križavcev. — Iz Loškega potoka 25 gld. po čast. g. Jož. Zelencu. — Župnija Senožeska 4 gld. 30 kr. — Zbirka iz Idrije 16 gld. 80 kr. — Iz Spodnje Idrije 4 gld. 70 kr. — Iz Godoviča 4 gld. — Iz Ledin 2 gld. — Iz Zavrata 1 gld. 50 kr. — Z Verha 1 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: V Idriji nabr. 28 gld. 67 kr.

Za sveto Detinstvo: Čast. g. M. Malenšek, duhovni pomočnik pri sv. Petru v Ljubljani, 11 gld. 18 kr. — Z Dovjega po čast. g. župniku 36 gld. 55 kr. — Neimenovan dobitnik 50 gld. — Ana Merzlikar 2 gld. 54 kr.

Za opravo ubožnih cerkev: S Homca 17 gld. 45 kr. — Fara Preserska 14 gld. 70 kr. — S Černega verha nad Idrijo 20 gld. — Iz Želimelj 9 gld. — Iz Šmihela pri Rudolfovem 9 gld. 16 kr. — Iz Vipave 17 gld. 70 kr. — Od sv. Katarine 18 gld. — Iz Ribnice 14 gld. 17 kr. — Baronovka Ana Lazarini 14 gld. — Iz Škofje Loke od č. gg. Uršulinaric 15 gld. — Iz Dražgoš 14 gld. — Iz Šenčurja pri Šmariji 25 gld.

Popravek. V zadnjem listu je bilo: Iz Štange 5 gld. namesto: Iz Strug 5 gld.

Za misijon čast. gosp. Val. Laha: Iz Loškega potoka po čast. g. Jož. Zelencu 3 gld. 80 kr.

Za Leopoldinsko bratovščino: Neimenovan po čast. P. J. 1 gld.

Za vstav g. dr. Jegliča: Čast. g. A. Kalan 1 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. B. v Pl.: Spolnili in upamo, da doželjeno je že v rokah. — G. R. v Pl.: Prejeli s serčno hvalo in obračalo se bo po blagem naročilu. — G. Š. v V.: Precej prih. Bog plati!